

Resultater fra undersøgelse blandt plejefamilier (Del II)

INDHOLD

INTRODUKTION OG METODE	3
VARDE KOMMUNES VIGTIGSTE OPGAVER IFØLGE PLEJEFORÆLDRENE	4
PLEJEFORÆLDRENES ØNSKER TIL EFTERUDDANNELSE.....	5
PLEJEFORÆLDRENES BEHOV FOR SUPERVISION, HERUNDER POTENTIALET I GRUPPESUPERVISION	6
PLEJEFORÆLDRENES INTERESSE FOR NETVÆRKSGRUPPER	7
INPUT TIL HVORDAN OVERGANGEN MELLEM TO SOCIALRÅDGIVERE FORBEDRES	8
DEL I OG DEL II SAMMENHOLDT.....	9
VURDERING	10

INTRODUKTION OG METODE

Varde Kommune har i efteråret 2017 gennemført en tilfredshedsundersøgelse blandt kommunens plejefamilier med fokus på den støtte, som plejefamilierne modtager fra Varde Kommune. Formålet med undersøgelsen er at afsøge, om der skal foretages justeringer af den nuværende model, samt hvilken udvikling, der kunne være værdiskabende.

Undersøgelsen består af to dele: en spørgeskemaundersøgelse og et fokusgruppeinterview. I denne rapport fremlægges resultaterne fra fokusgruppeinterviewet. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen findes i en særskilt rapport (se dokument 202120-17).

Fokusgruppeinterviewet fandt sted den 18. december 2017.

Plejefamilierne blev i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen opfordret til at melde sig til fokusgruppeinterviewet, men da kun en enkelt benyttede sig af dette tilbud, blev et antal plejefamilier tilfældigt udvalgt og kontaktet telefonisk med en forespørgsel, om de ville deltage. Yderligere fem plejeforældre takkede ja. En enkelt meldte afbud på dagen, så den endelige fokusgruppe bestod af i alt 5 plejeforældre fordelt på 2 generelt godkendte plejeforældre, 2 konkret godkendte plejeforældre og 1 netværksplejeforælder. Der vil i rapporten ikke blive skelnet mellem udsagn fra de forskellige typer af plejeforældre, da der ikke var tydelige forskelle i plejeforældrenes udsagn med baggrund i forskellene i deres godkendelse.

Interviewguiden til fokusgruppeinterviewet er udarbejdet med udgangspunkt i analysen af spørgeskemaundersøgelsen. På baggrund af svarene fra spørgeskemaundersøgelsen er der til fokusgruppeinterviewet spurgt til fire temaer:

Resultat i spørgeskema	Tema i fokusgruppe
89 % gav udtryk for, at de var tilfredse/meget tilfredse med kvaliteten af efteruddannelsen, mens 78 % var tilfredse/meget tilfredse med omfanget. I kommentarfeltet var der flere, der efterspurgte mere specialiserede kurser.	Plejefamiliernes ønsker til efteruddannelse
84 % af respondenterne fra spørgeskemaundersøgelsen svarede, at de var tilfredse eller meget tilfredse med kvaliteten af supervision fra anbringelseskonsulenten. I kommentarfeltet efterlystes mere ekstern supervision, så anbringelseskonsulenten ikke har en dobbeltrolle.	Plejefamiliernes behov for supervision, herunder potentialet i gruppesupervision
13 % af plejeforældrene har deltaget i en netværksgruppe, 34 % indikerer, at de kunne have interesse i at deltage. De, der har deltaget i netværksgrupper, har været tilfredse med forløbet.	Plejefamiliernes interesse for netværksgrupper
Plejefamilierne var generelt tilfredse med samarbejdet med barnets socialrådgiver. Mellem 66-70 % svarede tilfreds/meget tilfreds på spørgsmål relateret til barnets socialrådgiver. Negative konsekvenser, der opleves ved rådgiverskift, blev nævnt flere gange i kommentarerne fra spørgeskemaundersøgelsen.	Bidrag til hvordan overgangen mellem to socialrådgivere forbedres

VARDE KOMMUNES VIGTIGSTE OPGAVER IFØLGE PLEJEFORÆLDRENE

Som indledning til fokusgruppeinterviewet blev plejeforældrene bedt om at prioritere de tre emner, de oplever, det er vigtigst, at Varde Kommune støtter plejefamilier i. Gruppen kom i samarbejde frem til følgende prioritering:

1. Supervision ved ekstern supervisor med specifik faglig viden om en konkret problematik
2. Ensartet sagsbehandling ved ansøgninger gennem tydelighed om serviceniveauet. Eventuelt med en "drejebog"/information om forventninger til serviceniveau til plejeforældre
3. Samarbejde med rådgiver, der sætter sig ind i sagen.

Plejeforældrene pegede på muligheden for at få supervision ved en ekstern supervisor med faglig viden om barnets eller familiens problematik som værende det vigtigste, Varde Kommune kunne støtte dem med. Flere har en oplevelse af, at forskellige roller kan blive sammenblandet på en uhensigtsmæssig måde, hvis supervisoren er en af Varde Kommunes egne ansatte, og denne samtidig ikke har kompetencer til at dække alle specifikke problematikker.

Som det næstvigtigste peger plejeforældrene på en ensartet sagsbehandling og gennemsigtighed ved ansøgninger i forhold til både økonomi og den praktiske støtte. Flere af fokusgruppens plejeforældre har oplevet, at ikke alle får de samme muligheder for at få dækket forskellige udgifter. Eller de har oplevet ændringer i, hvad der var muligt fra år til år. Det samme er gældende i forbindelse med muligheden for at få ekstern supervision. De oplever, at det kan være svært at gennemskue, hvad man kan søge om, og efterlyser øget gennemsigtighed, klarhed og tydelighed om dette. Der nævnes for eksempel, at Varde Kommune med fordel kunne udarbejdes en drejebog, der tydeliggjorde, hvilke muligheder man har som plejefamilie.

Plejeforældrenes tredje prioritet er et godt samarbejde med en socialrådgiver, der sætter sig godt ind i sagen og derved sikrer kontinuitet. Flere har haft mange skiftende socialrådgivere, og har i den forbindelse haft en oplevelse af at skulle forklare den nye socialrådgiver forhold, som de mener kunne være læst i barnets sag.

PLEJEFORÆLDRENES ØNSKER TIL EFTERUDDANNELSE

Plejeforældrene giver udtryk for, at de overvejende er tilfredse med den efteruddannelse, de modtager på nuværende tidspunkt. Efteruddannelsen dækker bredt, så alle kan få noget ud af den. Plejeforældrene kunne ønske sig mere specialiserede kurser, der dækker en specifik problematik. De, der har været på denne slags kurser, har oplevet det som meget lærerigt. Et par af deltagerne har været på KEEP-kursus og har været meget glade for det længere forløb, hvor der har været tid til fordybelse.

Gruppen oplever, at det er givende at tale med de andre kursusedtagere om emnet, men at der ikke altid er nok tid til det. Gruppen foreslår, at der i ugen efter et kursus kunne være et valgfrit opfølgende møde, hvor man kan diskutere emnet, efter man har haft tid til at reflektere over det derhjemme.

Plejeforældrene oplever, at de selv skal finde ud af, hvilke tilbud der er for efteruddannelse.

Plejeforældrene har meget forskellige oplevelser af den information, de får om, hvilke kurser der udbydes, og flere er selv meget opsøgende. Der er et ønske om, at det bliver meldt klart ud, hvornår og hvilke tilbud der er, så det ikke kun er dem, der selv opsøger det, der kommer afsted på ekstra kurser. Gruppen foreslår desuden, at anbringelseskonsulenten kunne være behjælpelig med at finde specielle kurser, der kunne være relevante i forhold til den problemstilling, den enkelte plejefamilie står med.

Det bliver desuden nævnt, at det for nogen kan være problematisk at finde pasning til plejebørnene i forbindelse med, at man skal på efteruddannelse, særligt hvis der er behov for at køre langt. Der er således et dilemma mellem faglig specialisering og et ønske om geografisk nærhed hos gruppen.

PLEJEFORÆLDRENE'S BEHOV FOR SUPERVISION, HERUNDER POTENTIALET I GRUPPESUPERVISION

Som det ses ud fra plejeforældrenes prioritering af, hvad Varde Kommune især skal støtte dem med, vægtes supervision meget højt. Specielt muligheden for at få supervision ved en ekstern supervisor, prioriteres højt af deltagerne. Plejeforældrene angiver, at de har brug for at blive lyttet til og få "luftet ud" under supervisionen men også at blive vejledt af en med den rette faglige ekspertise.

Anbringelseskonsulenternes dobbeltrolle nævnes flere gange som værende problematisk. Nogle plejeforældrene udtrykker, at der er forhold, de ikke kan/vil tale med anbringelseskonsulenterne om, fordi de har oplevet, at samtalen går videre til barnets socialrådgiver i tilfælde, hvor plejeforældrene ikke ønskede informationen delt.

Plejeforældrene oplever, at der er behov for at få klarlagt tidligt i anbringelsesforløbet, hvad supervision er, og hvordan det bruges bedst muligt, idet flere oplever, at der mere er tale om en hyggesnak end egentlig supervision.

Plejeforældrene oplever differentierede behov for supervision. Nogle oplever ikke, at de har behov for supervision og vil gerne kunne vælge det fra i perioder, mens andre oplever et behov for supervision og gerne vil kunne vælge mere til.

Deltagerne i fokusgruppen er overvejende positivt stemt over for gruppesupervision, men gør det klart, at det skal være et supplement til den individuelle supervision og ikke må erstatte den. Desuden vægter de, at gruppen er sammensat af plejefamilier med lignende problematikker. Det efterspørges, at gruppesupervisionen er skemalagt i faste intervaller, så man på forhånd ved, hvornår det finder sted.

PLEJEFORÆLDRENE'S INTERESSE FOR NETVÆRKSGRUPPER

Plejeforældrene er positive over for netværksgrupper, og flere har selv efterspurgt det. De oplever, at det er godt at have nogle "kolleger" at sparre med, da det ellers kan være ensomt. Som det var tilfældet med gruppesupervisionen, vægter plejeforældrene, at netværksgruppen er rigtig sammensat, og at det skal være muligt at opløse gruppen efter et par gange, hvis den ikke fungerer.

Det bliver nævnt, at det specielt i begyndelsen af anbringelsesforløbet kunne være rart at være en del af en netværksgruppe, og det bliver forslået, at gruppen dannes i forbindelse med grundkurset.

INPUT TIL HVORDAN OVERGANGEN MELLEM TO SOCIALRÅDGIVERE FORBEDRES

Flere af plejeforældrene har oplevet mange skiftende socialrådgivere, og at disse skift i mange tilfælde har været problematiske. Flere fortæller, at de ikke er blevet informeret om, at deres socialrådgiver er stoppet, og at der har været perioder imellem skiftene, hvor der ikke har været en rådgiver tilknyttet barnet.

Plejeforældrene efterlyser mere detaljeret information i forbindelse med disse skift. En plejeforælder nævner et tilfælde med et godt rådgiverskift. Her tog den nye rådgiver kontakt til familien om, hvornår hun forventede at tage kontakt til dem igen, og hvordan hun kunne kontaktes i tilfælde af, at de fik brug for det indtil da.

Plejeforældrene oplever, at en af ulemperne ved rådgiverskift er tab af viden. De oplever at videnstabet skyldes socialrådgivernes manglende mulighed for at læse hele sagens historik. Derfor oplever plejeforældrene, at tab af viden kan undgås, når socialrådgiveren sætter sig ind i sagens historik. Plejeforældre har oplevet at skulle sætte den nye socialrådgiver ind i sagen, uden at denne har læst op på forløbet. I den forbindelse ses den faste anbringelseskonsulent som "den røde tråd" og støtte, idet denne har et større kendskab til hele barnets og plejefamiliens historie.

Plejeforældrene oplever, at de som barnets gennemgående kontaktperson besidder stor viden om barnets situation samt forslag til relevante indsatser for barnet. Plejeforældrene savner, at denne viden omkring barnet og forslag til løsninger bliver anerkendt i samarbejdet med socialrådgiverne. De oplever ikke altid, at der lyttes til dem, eller at deres arbejdsindsats anerkendes fra Varde Kommune.

VURDERING

Et gennemgående tema for plejeforældrene er et behov for øget gennemsigtighed og tydelighed både i kommunikationen fra og med Varde Kommune. Dette er relevant i forhold til, hvad plejeforældrene kan søge af økonomiske tilskud og omkring hvilke tilbud, der findes i form af efteruddannelse og kurser.

Desuden efterlyses der en viden om supervision, så det indledningsvist bliver forklaret til plejeforældrene, hvad supervision går ud på, og hvad de kan bruge det til. Det ser på denne baggrund ud til, at et fremtidigt fokusområde til forbedring af støtte og vejledning af plejefamilier er information og kommunikation med fokus på gennemsigtighed og vidensformidling. Særligt når man begynder som plejefamilie, eller et anbringelsesforløb for et konkret barn starter op. Konkret er der forslag om en "drejebog", der beskriver muligheder og rammer for arbejdet som familieplejer.

Bedre information og kommunikation er også centralt for deltagerne i fokusgruppen i forbindelse med rådgiverskift hos barnets socialrådgiver. Det betyder meget, at den "gamle" socialrådgiver giver besked om at hun/han stopper, at den nye præsenterer sig i forbindelse med, at hun/han starter. Og i det hele taget, at der er hurtig kommunikation, når der sker et rådgiverskifte, så plejefamilien ved, hvad der kommer til at ske. Særligt hvis der er længere udsigt til, at der kommer en ny socialrådgiver. Plejeforældrene oplever, at en af ulemperne ved rådgiverskift er tab af viden. De oplever, at videnstabet skyldes socialrådgivernes manglende mulighed for at læse hele sagens historik.

Et andet fokusområde for fremtidige justeringer kunne være at se på mulighederne for at differentiere både efteruddannelse og supervision mere i forhold til plejefamiliernes konkrete problemstillinger og måske også i forhold til at inddrage andre aktører med specialiseret viden om en konkret problematik. Desuden kan potentialet ved både gruppesupervision og netværksgrupper undersøges og afprøves i forskellige former. Et forslag fra gruppen var, at der i ugen efter et kursus kunne være et valgfrit opfølgende møde, hvor man kan diskutere emnet, efter man havde haft tid til at reflektere over det derhjemme. Særligt i opstarten af et anbringelsesforløb kunne netværksgrupper være en hjælp for plejefamilierne.

DEL I OG DEL II SAMMENHOLDT

Resultaterne fra fokusgruppeinterviewet stemmer på flere måder overens med resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen.

Efteruddannelse

I spørgeskemaundersøgelsen gav 89 % udtryk for, at de var tilfredse med kvaliteten af efteruddannelsen, imens 78 % var tilfredse med omfanget. I kommentarfeltet var der flere, der efterspurgte mere specialiserede kurser. På samme måde var deltagerne i fokusgruppeinterviewet overordnet tilfredse med efteruddannelsen, men efterspurgte mere specialiserede forløb samt øget tydelighed i forhold til relevante tilbud om efteruddannelse.

Supervision, gruppesupervision og netværksgrupper

84 % af respondenterne fra spørgeskemaundersøgelsen svarede, at de var tilfredse eller meget tilfredse med kvaliteten af supervision fra anbringelseskonsulenten. I kommentarfeltet efterlyses mere ekstern supervision, så anbringelseskonsulenten ikke har en dobbeltrolle. Deltagerne fra fokusgruppeinterviewet vægtede også ekstern supervision højt i forhold til at få fagspecifik viden om helt konkrete problemstillinger.

Deltagerne i fokusgruppen så potentiale i både gruppesupervision og netværksgrupper. I spørgeskemaundersøgelsen svarede halvdelen af dem, der ikke fik gruppesupervision, at de ikke havde fået det tilbudt, imens en tredjedel svarede, at de havde interesse i at deltage i en netværksgruppe.

Rådgiverskift

67 % af plejeforældrene svarede i spørgeskemaundersøgelsen, at de var meget tilfredse/tilfredse med det generelle samarbejde med barnets socialrådgiver. De negative konsekvenser, der opleves ved rådgiverskift, blev nævnt flere gange i kommentarerne fra spørgeskemaundersøgelsen, og dette var også et væsentligt fokuspunkt hos fokusgruppen, hvor især tydelig kommunikation omkring rådgiverskift blev efterlyst.